

Doc. mgr inż. Franciszek Zenon Wąsik (1927 – 2020)

23 grudnia 2020 roku zmarł, przeżywszy 93 lata, doc. mgr inż. Zenon Wąsik. Napisać o Panu Docencie, że był to wspaniały człowiek i wybitny naukowiec, to nic nie napisać! Bo Pan Docent Zenon Wąsik był historią Instytutu Techniki Ciepłej w Łodzi (Oddziału Techniki Ciepłej „ITC” Instytutu Energetyki). Był najdłużej pracującym pracownikiem Instytutu, w którym przepracował prawie sześćdziesiąt lat – od 9 kwietnia 1954 roku do przejścia na emeryturę 31 lipca 2013 roku. Ale jeszcze przez następne lata czynnie współpracował służąc Instytutowi swoim doświadczeniem i wiedzą.

Zenon Wąsik urodził się w Łodzi 18 grudnia 1927 roku. Po wojnie ukończył Wydział Mechaniczny na Politechnice Łódzkiej i tam – jako nauczyciel akademicki – rozpoczął swoją naukową karierę. W latach pięćdziesiątych ubiegłego wieku prowadził nowatorskie prace nad rozwojem turbin gazowych – początkowo na Politechnice, a następnie w Instytucie Techniki Ciepłej w Łodzi. W Instytucie pracował na stanowisku naukowo-badawczym, a od 1973 r. do 2013 r. jako docent. Zakres Jego badań w Instytucie był bardzo szeroki – kierował np. eksperymentami dotyczącymi energetyki jądrowej.

Jego największe osiągnięcia to prace z zakresu projektowania i konstrukcji zaworów regulacyjnych i rozrządu pary turbin energetycznych. Ich efektem było powstanie czterech wynalazków, na które uzyskał patenty. Działalność ta miała ogromne znaczenie dla gospodarki narodowej i bezpieczeństwa energetycznego Polski. To właśnie układy zaworów turbin odpowiadają za stabilną pracę turbozespołów, a co za tym idzie – za stabilną pracę całego systemu elektroenergetycznego. Jeszcze w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych XX wieku Pan Docent Zenon Wąsik prowadził prace podstawowe (dotyczące eksploatacji zaworów) na skonstruowanym przez siebie stoisku. Pozwoliły one na optymalizację gryzba i siódła zaworu pod względem sił działających na tłoczysku i prawidłowego rozkładu prędkości w szczelinie powstającej podczas otwierania zaworu. Konstrukcje innowacyjnych zaworów Pana Docenta zostały sprawdzone w długoletniej eksploatacji i wdrożone do produkcji w zakładach „Zamech” m.in. w elektrowniach: *Blachownia, Turów, Adamów, Pątnów* czy też w *Elektrociepłowni EC II* w Łodzi. Dzięki tym nowym konstrukcjom niemal całkowicie zostały wyeliminowane występujące liczne awarie zaworów fabrycznych. Należy podkreślić, że wszystkie realizowane przez Pana Docenta Wąsika prace charakteryzowały się niezwykłą starannością i dbałością o optymalne rozwiązanie konstrukcji.

Bogaty był również dorobek naukowy Pana Docenta – był On autorem wielu opracowań teoretycznych publikowanych m.in. w periodyku *Ciepłota Przemysłowa* oraz autorem licznych referatów wygłaszanych na seminariach i konferencjach naukowych. Dowodem aktywności zawodowej i wybitnych osiągnięć są również przyznane nagrody i odznaczenia: od odznaki „Zasłużony dla ITC” po Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (2011 r.).

Ale wymienione powyżej „suche fakty” nie oddają tego, jakim człowiekiem był Pan Docent Zenon Wąsik. Miał wiele pasji i zainteresowań. Nikt tak jak On nie potrafił samodzielnie składać i konstruować różnego rodzaju urządzeń. „Przywracał drugie życie” urządzeniom, które skazane były na niebyt. Na różnego rodzaju giełdach kupował zdepolowane aparaty fotograficzne, drukarki czy urządzenia AGD

Docent Zenon Wąsik (drugi z lewej) z współpracownikami z Zakładu Automatykacji (Jubileusz 50-lecia ITC, 1998 rok)

i ... naprawiał je! W sposób szczególny dotyczyło to motoryzacji. *Istniała anegdota, mówiąca o tym, że Pan Docent potrafi na samochód przerobić ... pióro wieczne!* Kiedyś w swoim mieszkaniu (znajdującym się na piętrze kamienicy) Pan Zenon, ze zgromadzonych starych części złożył i uruchomił ... ciągnik rolniczy!!! Żaden samochód nie miał dla Niego tajemnic, a wielką radość sprawiała Mu pomoc w sprawach motoryzacyjnych kolegom z Instytutu. Zawsze można było na Niego liczyć! Tymi wszystkimi technicznymi pasjami zaraził również swojego ukochanego syna – Pawła, który też pracował w Instytucie i razem z Ojcem stanowili niezwykle zgrani i rozumiejący się tandem. Już po przejściu na emeryturę Pan Docent nadal przychodził do Instytutu i często jako ostatni – dawno po zakończeniu „godzin pracy” z niego wychodził.

Ale Laboratorium Instytutu czy warsztat samochodowy to nie jedyne bliskie Mu miejsca. Pana Docenta można było spotkać w filharmonii czy na spotkaniach dotyczących najróżniejszych tematów – od polityki po...zasady zdrowego odżywiania!

I jak we wszystkim co robił traktował to z wielką starannością i zaangażowaniem. *Perfekcja* – to słowo chyba najlepiej oddaje charakter Jego działalności. Nie ważne czy dotyczyło to zaworu regulacyjnego turbiny, naprawianego samochodu czy też ... wspaniałego sernika, którego był niedoścignionym twórcą!

Żegnamy Pana Docenta Zenona Wąsika! Będzie nam Go bardzo brakowało!

To nieco wyświechtane powiedzenie – w tym przypadku – ma pełne uzasadnienie i niesie ładunek emocjonalny, który nam w tych chwilach towarzyszy!

Dr inż. Jacek Karczewski
Sekretarz Rady Naukowej Instytutu Energetyki
Dyrektor Oddziału Techniki Ciepłej „ITC”
w Łodzi Instytutu Energetyki

Żegnamy Autora i współpracownika redakcji „Energetyki” – doktora BŁAŻEJA BZOWSKIEGO który zmarł nagle, 28 lutego 2021 roku, w wieku zaledwie 51 lat

Błażej Bzowski urodził się 25 stycznia 1970 roku w Siemianowicach Śląskich.

Od najmłodszych lat, już w szkole podstawowej, wykazywał zainteresowanie fizyką i chemią. Brał udział w olimpiadach szkolnych z tych przedmiotów zdobywając liczne dyplomy. Po maturze, którą zdał w 1989 r. rozpoczął studia na Wydziale Chemii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Po ich ukończeniu w 1994 r. rozpoczął studia doktoranckie na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Śląskiego pod kierunkiem prof. dr. hab. Jerzego Warczewskiego. W lutym 2000 roku, po obronie pracy doktorskiej, podjął pracę w charakterze adiunkta w Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego, a po roku w Śląskiej Akademii Medycznej, na Wydziale Farmacji. Pracował także w Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi oraz filiach AHE, a także jako nauczyciel chemii i fizyki w szkołach podstawowych na Śląsku i w Małopolsce (m.in. w Tychach, Będzinie, Brzesku, Zakopanem, Cieszynie). Jego uczniowie brali udział w olimpiadach szkolnych z zakresu chemii i fizyki i niejednokrotnie odnosili sukcesy.

Był autorem i współautorem licznych publikacji z zakresu fizyki, chemii, a od blisko 10 lat – fotowoltaiki. Na łamach „Energetyki” od 2017 roku ukazywały się kilkakrotnie w ciągu roku artykuły poświęcone fotowoltaice m.in.: „Zwiększenie efektywności energetycznej krzemowych paneli PV przez zmianę kąta nachylenia w zależności od pory roku” (nr 1/2017), „Fotowoltaika a smog” (nr 3/2018), „Badania teoretyczne ogniw fotowoltaicznych w ujęciu kwantowym” (nr 4/2018), „Fotowoltaika w aspekcie prawnym i ekonomicznym” (nr 05/2018).

Jego pasją był także brydż i szachy. Wielokrotnie z sukcesami uczestniczył w turniejach szachowych w Czeskim Cieszynie. Chętnie wędrował po górach i lubił dalekie podróże.

Starał się stale podwyższać swoje kwalifikacje. W 2019 roku ukończył studia podyplomowe dla nauczycieli matematyki w Wielkopolskiej Wyższej Szkole Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej.

Ostatnio uczył w Anglojęzycznej Szkole Podstawowej Oxford Primary School w Bielsku-Białej.

Zmarł nagle 28 lutego 2021 r. w Bielsku-Białej. Został pochowany w grobie rodzinnym na Cmentarzu w Będzinie. Pozostanie w naszej wdzięcznej pamięci.

Zespół redakcyjny „Energetyki”
Oprac. na podstawie informacji Rodziny